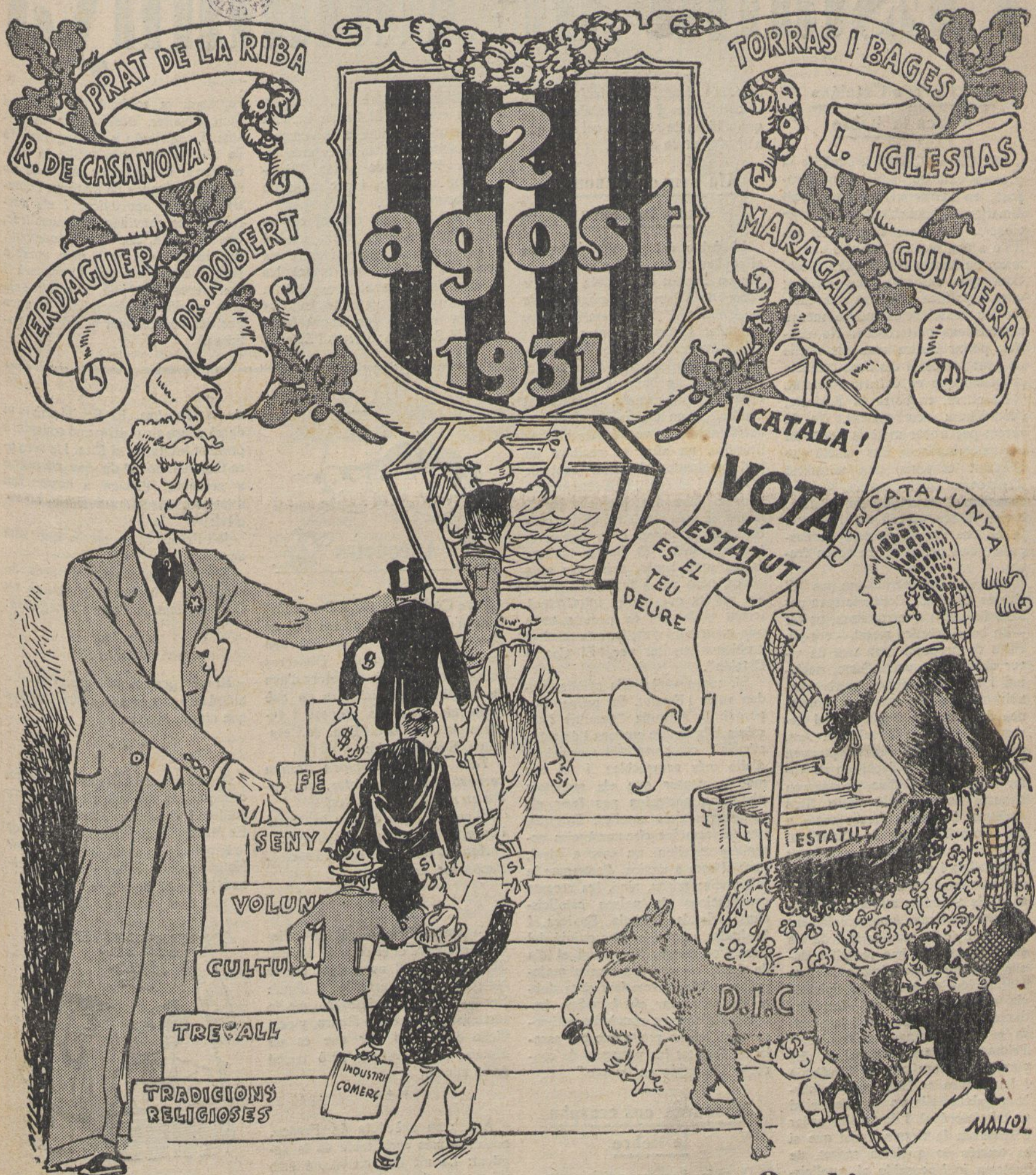

D.I.C

Demà, 2 d'Agost, aniversari de
la mort d'En Prat de la Riba,
votem l'Estatut de Catalunya.

ANY I. - N.º 7. ~ CORTS CATALANES, 635, 1º - TEL. 22966. - SUBSCRIPCIÓ ANUAL: BARCELONA 7 pts. Fora 7'50 pts. ~ 1 AGOST 1931 - 15 CTS.

L'unànim plebiscit del dia 2 d'agost.

Història d'una llebre

Cal Votar l'Estatut de Catalunya

«El Correo Catalán» aixeca la llebre

“El Correo Catalán”, degà de la premsa catòlica barcelonina, proposà, en l'editorial del proppassat dimarts, un veritable cas de consciència. Si el cas hagués fet al·lusió a una matèria social o econòmica, no hauria trobat gaire ressò. Com que enfocava una candent qüestió política, l'endemà eren moltes les consciències més o menys sincerament pertorbades. No sentíeu parlar d'altra cosa als nuclis de gent piadosa i els bons catalans preveïem que en sofriria l'Estatut.

Nosaltres, en sortir el Projecte, l'estudiàrem acuradament. No hi vàrem pas trobar matèria per a un cas de consciència. Ens semblà que l'Estatut contenia una afirmació d'anti-sectarisme. Posades les circumstàncies, ho creguérem suficient. I vist el bon esperit del Projecte, ja no ens vàrem captenir de sospesar, una per una, les seves frases.

Així i tot, no recriminem pas “El Correo Catalán”. Potser la seva posició ha pecat d'escrupulosa, potser —en bona pràctica moral— era perillós de proposar amb tant de vigor un conflicte entre l'amor nacional i l'esperit religiós; però reconeixem que els moments solemnes de crear un òrgan estatal demanen franquesa i valentia. Ara, sobre molts dels que es posaven les mans al cap i decidiren no votar l'Estatut i àdhuc propagaren aquesta determinació entre llurs amistats, hi hauria forces coses a dir. Perquè durant la Dictadura, mentre els palaus episcopals eren escorcollats i els sacerdots més dignes eren conduïts a l'exili, a la presó o als tribunals militars; mentre el govern tolerava amorosívolament l'activitat de la maçoneria i de les altres sectes que han reeixit a donar caràcter anticlerical a la present revolució; mentre la diplomàcia exercia una pressió despòtica damunt del solí pontifici, i la premsa a sou escampava calúmnies, i Primo de Rivera pronunciava discursos que vorejaven la blasfèmia i barrejaven el Crist amb la verba galant, ells no van sentir ni un trist escrúpol. I de tot llur poder defensaven la tirania, igual que si es tractés de quelcom sagrat, de quelcom indispensable al catolicisme. I ara, en canvi, tot són casos de consciència i murmuracions exage-

rades i obstacles agarbellats entre el catolicisme i la República. Prou que n'hi ha de reals, no cal sinó que n'hi afegim de ficticis.

Un senyor Canonge mata la llebre

El dubte del periòdic jaumí és el següent: “Poden votar els catòlics un Estatut que pretén garantir l'absoluta llibertat de creença i de consciència?” No costaria gaire acumular textos en contra.

Cortosament, a la Seu barcelonina hi ha un canonge a qui molts tenien per un home que habitava espais ultra-terrenals. Intel·lectual a ultrança, un dia us abordava per declamar-vos la versió dels himnes litúrgics, un altre us recitava en bell catalanesc el tercer cant de l'Odissea, i al cap d'una setmana us donava, dins una propícia portatalada, la més magistral de les conferències a propòsit de qualsevol text agustiní. “El Doctor Llobera és un gran home, deien els seus amics, però viu a la lluna”. I bé: ara resulta que aquest *intel·lectual*, tocant molt més de peus a terra que mant baró pràctic, ens resol el problema suscitat per “El Correo Catalán”.

Sí, senyor—diu—els catòlics poden votar l'Estatut. En primer lloc perquè la fórmula “garantir l'absoluta llibertat de creença i de consciència” comporta interpretacions d'allò més acceptables, i tot ens mou a pensar que els redactors d'ella no pretenien pas ferir els sentiments dels catòlics. Després, per tal com les circumstàncies actuals aconsellen, no com a ideal, però sí com a tàctica, d'estremar la tolerància; mireu, sinó, les recents constitucions de països catòlicsims: Irlanda, Polònia, Baviera. I finalment perquè, segons opinió del Pare Veermesch, “àdhuc si el dia de demà els catòlics fóssim majorança política tractaríem sens dubte de conservar els beneficis immensos d'aquesta concòrdia religiosa, però res no prova que per assolir tal finalitat fos necessari de convertir l'heretgia en delictes.”

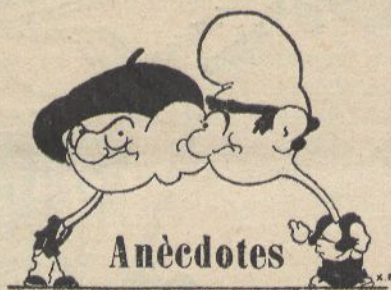
Nosaltres ens cruspim la llebre

Després d'aquest article memorable, resta esmicolat l'obstacle. Negativament, els catòlics poden

votar l'Estatut. Però, positivament, han de votar-lo? El Doctor Llobera sembla que s'inclina a recomanar-ho. Nosaltres, podem ésser més explícits. Haveu de votar l'Estatut, com a catòlics i per raons no gaire complicades.

Aquell Pare que està al cel no vol injustícies a la terra, ans bé la pau entre els homes i entre els pobles. L'Església, que trencà les cadenes de l'esclavatge, es decanta vers les nacions oprimides amb la mateixa tendresa que emprà Jesús devés el Samarità: Votant l'Estatut,

repreneu la tradició de Jordi, el Sant cavaller, deslliurador de vexats. I contribuïu a l'evangelització de tota la gent que habita la nostra terra. Els catalans mai més no rebran en llengua no materna l'emotiva paraula apostòlica; i els castellans que conviuen amb nosaltres, que no temin, car, d'avui endavant, llur idioma ens serà més amable perquè ningú no ens l'imposarà i l'emprarem amb joia, i no tant sol amb sacrificada disciplina, sempre que ens ho aconselli el zel o la polidesa.

Pere Coromines té, a Barcelona, fama d'economista; i a Sant Pol de Mar, on estiuja, reputació ben guanyada, d'econòmic. Dimecres passat, entrà al cafè, de retorn d'una de les llargues caminades en què rumia els discursos propers i repassa els comptes del Banc de Catalunya. S'asseu. I diu:

Tots aquests senyors prenen cervesa... a mi, cafeter, porteu-me un vas d'aigua fresca.

El cafeter, que és una institució i coneix els clàssics, li respongué:

Aquí la té, don Pere. Fresca... i sobretot, regalada.

Mentre en Franco, pàl·lid i ullerós, encaixava el discurs de Maura, Sbert somreia. I no podent aturar les ganes de molestar-lo, li digué: Per què t'ho prens així?—No me lo tomo así ni así; es un Maura, y está dicho todo.—Es clar que és un Maura, féu N'Antoni, però també és un miquel.

Ara, com anècdota de Franco, potser la més aprofitable és la següent: La nit que convisqué amb l'Esquerra, llavors del discurs a la Plaça de Braus de Camprosa, fou obsequiat amb un àpat al Canari

de la Garriga. El Sr. Macià s'hi deixà veure als postres: no considerà prudent invitar-lo al Ritz. I la senyora Dolores, no cal dir que corregué a presentar l'àlbum a hostes tan il·lustres. Macià, automàtic, hi escriví:

Jo i Franco fa sis mesos que som amics.

El gran aeronauta, després de rumiar-ho a bastament, dibuixà un Dornier, damunt d'aquesta llegenda:

viva l'avi
y viva l'avia-ción.

El més graciós del cas, fou que ningú dels presents no rigué. I menys que ningú, Macià.

Anècdotes del ball amb què foren obsequiades les autoritats i llurs mullers i el senyor Martí Esteve i En Melcior Font i molts d'altres, per la tripulació bohèmia del vaixell rus? No gosem pas relatar-les. Ho deixem per a *El Be negre*.

FLABIOL.

PIQUIPONIANA
Gorra Euzkadi? Gorra Euzkadi?
Jo em creia que duien boines!

Els mentiders a gràtcienc

El número de "L'Hora" del dia 18 de juliol, publica un gravat amb un enfilall de deu assercions, que constitueixen deu mentides. Com que no volem suposar el seu autor, un home tan ignar, o senzillament imbècil, hem de prendre'l per un mentider, calumniós a gràtcienc. Com a tal, el llancem a la voracitat de la consciència pública honesta.

Darrera de la Creu, tanmateix, sempre s'ha escondit el Diable. Recomanem a l'autor la popular obra de Chesterton que dúu aquest títol. Recomanem a ell mateix la lectura de qualsevol resum d'història del Cristianisme, amb tot i que revela odiar-lo d'una manera esglaiadora. I el diable, a la manera acrobata que practica qualsevol *meneur* de multituds d'avui, es transforma i pot adoptar successivament les deu formes dels vicis que, segons el setmanari comunista, pululen a l'ombra del símbol del Cristianisme.

Ells, però, jamai no han estat protegits per l'ombra de la Creu. La qual cosa tothom sap, menys els qui simulen d'ignorar-ho, o s'enten en no saber-ho.

Contra les digestions fàcils, el dejunis i abstinències.

Contra els Rolls Royces, les passes alentides de lassitud, de les ordes mendicants per als vells i desvalguts.

Contra les "querides" (el mot és vostre, camarades) i els plers inútils, les llargues vetlles d'estudis, amb l'amiga "Solitud" i quan no, amb la companyia dels malalts.

Contra les guerres, els clams del Cristianisme, imposant restriccions per mitjà de les sinodals i capitulars, des de les "Pau de Déu" "Pau i Treva" fins a les encíclics dels tres darrers Papes.

Contra les explotacions l'abolició de l'esclavatge primer: l'afranquiment dels serfs després; més tard, el triomf de la igualtat de tot home davant la llei, sense distinció de raça ni condició.

Contra els assassinats, l'abominació del crim, el perdó dels delinqüents, la repulsió als càstics inhumans.

Contra la misèria, totes les fundacions de les in comptables obres pies al llarg de la història.

Contra els sofriments inútils, el conhort i consol espirituals, i tots els valiments de la ciència als hospitals i a les missions.

Es debades. L'ombra de la Creu, després de dos mil anys, encara projecta la seva ombra amorosa en el món d'avui, i fa destacar amb més negror la fesomia rancuniosa del Comunisme. Dieu que no reconeixeu cap Déu... Però, n'insufieu un dins de cada u de vosaltres. Preteneu d'esporguir, renegant. Però si les vostres blasfèmies no ens condolguessin com a cristians, ens farien riure... No volem suposar que sigueu tan ignars. Per això us haurem de prendre per uns calumniadors. Per uns farsants!!!

Aquesta efígie de la República que avui il·lustra les nostres pàgines, és deguda a la inspiració d'un escultor d'imatges religioses: Josep Camps Arnau.

Un esperit cristià, de noblesa popular, s'ha infiltrat per l'alenada del nostre artista dins la simbòlica matrona, i n'ha esvaït aquella fesomia una mica descocada, i aquell posat de plebeia abillada amb vestit de ballarunga.

Verament, els busts de la República fins ara esculpits, no eren pas gaire propicis a desvetllar, en els prosèlits de la nova forma de govern, aquell respecte, i encara menys aquell idealisme que sorgeix dins l'esperit davant el símbol d'un poble.

Tant sols una ànima religiosa, com el nostre amic Camps, podia concebir l'efígie vivificada per unes semblants virtuts. Cal que els nostres es facin un deure d'adquirir aquest bust i situar-lo a un indret vistent de les seves llars. Serà un homenatge al nou règim i una lliçó de republicanisme honrat.

PEDAGOGIA ESQUERRANA

II

I seguim. No n'hi ha hagut prou de fer sol·licitar als pares, en full a part, que els seus fills durant el temps de les colònies d'estiu siguin acompanyats a la missa. Entre d'altres múltiples raons, l'estalvi de paper imprès aconsellava d'estendre totes les sol·licituds en un mateix full. Avui, encara, veus volanderes per bé que massa porfidióses perquè hagin d'ésser menyspreades, contenen com no es dona cap mena de facilitat per omplir les noves celebracions sol·licituds, i com aquestes són entretingudes dins els senderons inextricables de la burocràcia municipal. La mà esquerra segueix la seva subterrània feina.

Fóra interessant d'escatir el juríconsult o funcionari qui ha donat una tal interpretació al decret de Marcel·lí Domingo. Moltes, tal vegada, se'n poden donar, menys aquesta de la Comissió de Cultura, en virtut de la qual un noi és privat de l'exercici d'un dret sagratíssim com el de l'assistència a missa. Per això una tal estrafolària interpretació és cosa

estranya de creure que hagi estat suggerida per un juríconsult de sentit comú i duta a la pràctica per uns funcionaris de seny. Encara el juríconsult pot haver estat engegat pel sectarisme. Però, els funcionaris i tot?

I ara pensem en les conductes roïns de certs funcionaris durant el temps ignominiós de la Dictadura. Però també evoquem amb consol els qui renunciaren al destí enduts per una exaltada fervor patriòtica. Només que fins ara no sabem de cap qui hagi tingut una tal gallardia de gest per escrúpul de consciència, per fervor cristiana, o bé, senzillament, per gelosia de la dignitat d'home.

Perquè s'ha de posseir aquesta molt entumida per ajupir-se a donar i a fer complir ordres atemptatòries als furs més sagrats del noi.

O bé és que, definitivament, serà veritat allò que una vegada sentírem de llavis d'un pedagog amb pretensions d'il·lustre: «O pedagogia, quants crims es cometien en nom teu?»

PELAUZY.

A la memòria de Mistral

Amb el títol «L'autorité mistralienne» Jacques Reynaud publica un article a la revista mensual «Latinité» sobre l'acte que en honor del gran poeta provençal, tindrà lloc el dia 8 del proper setembre a Maillane.

Serà un acte—diu Reynaud—aliè a tota mena de festes oficials.

Senzillament: un acte íntim organitzat pels admiradors de Mistral que estimen i s'interessen per les manifestacions de cultura pròpia i pels destins d'aquesta terra catalana que tant estimà el seu fill il·lustre.

Constituirà una bella prova de germanor catalana de veure el proper setembre a Maillane una escollida representació dels nostres intel·lectuals barcelonins. — JOAN RUNENT

Lletres de Franco a Macià

PRIMERA LLETRA

Apreciado Avi:

Como quiera que la pierna me lo permite y mi mujer no se opone, le dirijo estas rayas para ponerle al corriente de lo que aquí está pasando.

La verdad, esto es una broma; pues como le dije en mi anterior, ha sido una gran equivocación el no hacerme jefe de la minoría Catalana, pues a parte de mi marcado espíritu y sentir catalán, el hecho de ser yo hombre de grandes vuelos e ideas elevadas, me daba derecho a ello. Y ahora resulta, como usted debe saber, que mi buen camarada Companys es más inocente que un elector de izquierdas y no sabe trastear por aquí, y claro, todos le notan que viene de fuera.

Sabrà també que Lluhí Valls-cà nos ha salido más chulo que un ocho: pues se pasa el día en el café Riesgo y sabrà també que por la noche se pasea por la calle de Peligros, castigando de una manera tremenda y claro, es lo que yo digo, entre Riesgo y Peligros el chico se expone mucho.

Y ahora que le hablo de Lluhí, supongo que estará enterado del papel ridículo que hizo en el Congreso el día del debate sobre las actas de Sevilla. La verdad, aquello daba lástima; crea querido avi, que suerte de mí o si no las minorías Catalanas hacen un mal papel.

Sabrà també que Hurtado ha tenido unos días de mal estar debido, sin duda alguna, a lo mucho que sufrió de ver como Lluhí quedaba en ridículo en el Congreso, ya le digo, suerte de mí, que si no!

Los demás, todos muy buenos chicos y vendremos todos en la fecha que nos dice a Barcelona. Yo también vendré aunque tengo mucho trabajo preparando un discurso que asombre hasta a los escafios del Congreso; pienso con él dejar tapado al propio Alcalá Zamora.

No haga caso de la letra, de la redacción ni de las faltas, pues la presente la escribe mi camarada Sbert.

Como le decía antes, tengo la pierna mala y no puedo escribir.

Salud, pues y hasta el sábado. Y entretanto, reciba con estos renglones el aprecio de su nieto (en política),

RAMÓN FRANCO.

Madrid, 24 julio 1931.

Una benedicció especial del Sant Pare

A propòsit del telegrama tramès al Cardenal Primat de les Espanyes per la Comissió de catòlics catalans, qui anà a Madrid a dur els plecs de signatures al President del Govern Provisional, Sa Eminència donà compte al Papa del moviment popular català en pro de la veritable llibertat i contra tot Sectarisme, i de les repercussions que ha tingut dins de les terres d'Espanya. I com li imprequés una benedicció especial per a tots els qui tan ardidament treballaven en una tal obra, el Sant Pare, commòs, contestà que la concedia de molt bon grat, *molto volentieri*.

D. I. C. per la part que li toca, acull humilment la benedicció Papal, ben agraït a Sa Eminència.

El Sant Pare i Mussolini

Sensacional informació del nostre corresponsal a Itàlia

Idealisme de Mussolini

Feixisme italià no és un partit. El partit desapareixia en el plebiscit de les primeres i últimes eleccions quan, els germans sagrats de generació i regeneració de la Itàlia, eren tramesos a les camises negres com a mèrit a llur obra d'italianització. Feixisme italià és sinònim d'estat italià,—repeteix Mussolini—, i per tant, tot i tothom que no sigui feixista és esquirol i enemic de la pàtria. Des de l'educació infantil a la mística, a la palma del martiri. Tot és feixista. Es barallen dos per les amors d'una dama: l'un mata l'altre: aquest és feixista i l'altre no. Veus ací que tindrà l'alta honor d'ésser passejat per la ciutat amb una gran corona: "L'Itàlia als màrtirs del Feixisme".

Per veure fins a quin punt tot això és real, cal només córrer sis hores en auto.

La tarda del diumenge

A Pavia una gran reunió a la Plaça de la catedral. L'automòbil no pot passar: de què es tracta? —Un míting feixista. La predicació s'acaba i respira l'apoteosi: "Evviva il Duce". Com si jugués al joc dels disbarats, la multitud amb veu potent respongué: Visca el Papa.

Camí de Milà, una petita ciutat: no em recordo com es deia. Un altre orador acabava si fa o no fa com l'anterior. La resposta desconcertant pren aire de reacció. La "milizia" rep ordres de fer foc i no obeeix perquè ferir els propis pares i germans és massa.

A Milà, pitjor: "Ghem fam", es repetia metòdicament i amb certa inquietud. Vol dir en català "tenim fam". El problema econòmic està ben lluny de la solució. Era un

diumenge, no hi ha gaire, a la tarda. El dimarts, els diaris ponderaven l'èxit dels mitings de propaganda.

La vera història

Les eleccions que han assegurat al feixisme els últims anys de vida, tingueren lloc immediatament després del pacte del Laterà, llavors que el Tedeum de la Conciliació s'havia entonat a Itàlia i a tot el món.

L'alleluia impedí a molts de penetrar fins al fons de l'esperit del Concordat: i creà escrúpols de consciència sobre l'encert més o menys just del Vaticà.

Ambients altament intel·lectualistes no han descobert que el pacte i el Concordat eren fets amb l'Estat italià i no per res amb el partit feixista, fins el dia de l'atac contra l'Acció Catòlica.

La qual cosa fou un equivoc que contribuï a obrir pas al feixisme dintre mateix de la gerarquia eclesiàstica. Avui encara no constitueix estranyesa que Mussolini rebí un telegrama d'enhorabona d'un Bisbe d'Itàlia, mentre el Sant Pare els rep de dol de tot el món.

Sigui com sigui la consciència d'Itàlia atribuï el triomf de Mussolini a l'ajut del catòlics; i el Duce havia après de la lliçó que a Itàlia calia comptar amb dos grangers:

Catòlics i feixistes

Voleu programa més simplista per a un dictador? O dels dos grangers s'en fa un; o els catòlics se la carregaran. El primer pas de Mussolini fou genial: acaparar a tota costa, l'educació de la joventut.

Pius XI podrà dir en l'encíclica que estava preparat. Verament, ben

conscient de l'actitud perversa del partit feixista donà un impuls tan encertat a l'acció catòlica que ferí el cor de Mussolini. El Duce optà per la revenja dels febles: fou un recurs clàssic: amb to de misteri la premsa negra anunciava que l'Acció Catòlica feia política; per justificar la calúmnia inventà tota mena de faules. Aquesta tàctica, si hagués continuat amb el cinisme del principi, hauria estat mortal per a l'Acció Catòlica.

Les faules contra els seus dirigents eren tan ben urdides que no pocs joves, convençuts d'haver estat enganyats, desfilaven dels cercles catòlics per incriure's als rengles feixistes.

El moment era greu. No n'hi havia prou amb la campanya de "l'Osservatore Romano", en què desmentia una per una les calúnies. Calgué un discurs del Papa, que aixecà el vel i descobrí la llaga, en advertir a tothom que el problema no era polític, ans obertament moral i religiós.

Aquella mateixa nit els Prefectes de les diverses Províncies rebien l'ordre secreta de fer assaltar en tot Itàlia tots els cercles catòlics, i incautant-se dels mobles, fitxers i cabals.

L'ordre no fou complert, en varis indrets, per por. Els catòlics s'apressaren a retirar mobles i buidar les caixes, i deixaren dintre només les factures per pagar.

Era el moment de les violències

Bastoneixen a un seminarista, perquè no vol cridar mori el Papa: i ja sense sentit, intenten de llançar-lo al riu Ticino. Treuen els ulls a una senyoreta. Després d'un judici, castiguen una nena de sis anys perquè ha esborrat l'estampa de Mussolini del quadern escolar, i condemnen la presidenta del cercle a sis mesos de presó.

El Papa, en un segon i un tercer discurs, lliurà a tot el món la seva tristesa, i obrí els ulls dels italians sobre els fruits d'una educació que desvetlla l'odi, l'orgull i la violència.

La inhàbil retirada

La raó no se sap. Potser fou la pluja de telegrams que de tot arreu arribaven al Sant Pare. Potser els comentaris de la premsa que s'entretien a comparar Mussolini amb l'Anticrist o bé a predir-li la fi de Napoleó. El fet és que al "Popolo d'Italia" apareixia un article del germà del Duce, on es pretenia posar oli en un llum declarant-se catòlic i anticlerical. Ensenyant radiaren un missatge, per a desmentir els discursos del Papa, amb un to més cínic que infantil.

Quinze dies de silenci, d'indecisió. Se sap únicament que Mussolini refusà les instàncies diplomàtiques del Vaticà. Ningú no s'ho esperava. I apareix

L'Encíclica

Gaubança per a uns i desolació per als altres: Els feixistes no tingueren ni humor de segrestar la premsa catòlica. I els primers comentaris no aparegueren en llurs rotatius fins al cap de dos dies amb indignació dels subscriptors, que es veien privats, per primer cop, de llegir una encíclica en la premsa pròpia.

Quatre punts essencials: l'apel·lació a tot el món, la condemna de l'educació feixista, la resposta al missatge, el crit de confiança en Déu. Tot, amb l'accent propi del qui domina la jerarquia de les més altes valors. Cedirà el feixisme? Ara com ara, prohibeix que les publicacions malparlin del Sant Pare.

FRANCESCO.

Ho deixaré per a octubre: ara fa massa calor...

El DIC conversa ~

amb el President de la Generalitat

Divendres, 20 de juliol, el Comitè de Defensa dels Interessos Catalans, fou rebut per Francesc Macià, al despatx petit de la Presidència. Vàrem sobtar-lo, assegut d'esquena als finestrals, examinant un document. Feia bonic la testa de l'avi, auriolada per les vitralles dels poemes verdaguerians.

S'aixecà, una mica ennerviosit. Amb la bonhomia de qualsevol petit burgès, ens oferí seient. "Deixin les signatures damunt del radiador; retirin aquests documents, si els plau". Seguèrem tots. L'ambient del migdia té una certa indecisió calmosa, i evidentment ens influenciava.

—I doncs, què els porta aquí?

—Primer ens hi porta el desig de saludar al President de Catalunya. Vós sou avui el Patriarca del nostre poble, perquè, no havent encara aprovat l'Estatut, ens regim d'una manera bíblica. Com a Patriarca, teniu el dret i el deure de recollir tots els anhels de Catalunya, vinguin d'on vinguin.

—(El President fa un signe afirmatiu).

—Hem cregut, doncs, que rebriem amb gust aquestes noranta cinc mil signatures, d'homos catalans, que protesten de la campanya contra les ordes religioses. Però al mateix temps que la protesta, us duem també una felicitació. Felicitem les autoritats catalanes, i singularment a vós, que sabreu evitar els actes vandàlics de la resta d'Espanya.

—Sí, allò no tregué cap a res. Destruïren obres d'art, i sobretot van ferir sentiments, ben dignes d'ésser respectats. Jo respecto l'obra cultural dels religiosos. Un català, com podria no admirar la tasca realitzada, poso per cas, pels monjos de Montserrat?

—Veníem encara per un altre motiu. Nosaltres som del Dic. Ens permeteu parlar-ne?

—Digueu, digueu.

—El Dic, President Macià, és un aplec de joves, catòlics, que es proposen defensar tots els veritables interessos de Catalunya. I ara, indiscutiblement, el màxim interès de Catalunya és l'Estatut. Com que respecta els nostres sentiments religiosos, ens venim a oferir per fer-ne la propaganda, i si cal, el dia de demà, per defensar-lo en tots els terrenys que convingui...

(Francesc Macià es commou. Ho ha entès perfectament. Un llarg silenci emocionant. En parlar, al cap d'un parell de minuts de reflexió, empra un to més profund i més cordial, i les llàgrimes li solquen el rostre).

EL PRESIDENT MACIÀ I EL NOSTRE COMITÈ

D'esquerra a dreta, els Srs. Lladó, Maristany, Aragay (Josep Maria), Marimon, Soldevila, Pelauzy i Duran.

—Amics meus: Us agraeixo molt les vostres paraules, moltíssim. Les he escoltat amb joia. No esperava menys de vosaltres. Segons com ho mireu estem molt lluny, perquè jo sóc un home d'esquerres, però segons i com, estem molt aprop, perquè tots estimem Catalunya; jo vull respectar la llibertat de creença i de consciència de tothom i seré el primer a defensar-la.

No us penseu que em desinteressi de les coses religioses. Aquest matí he llegit que el Cardenal Vidal i Barraquer romandrà a Tarragona, que no vol pas deixar la nostra terra. Us asseguro que n'he tingut una verdadera alegria.

Jo no sóc un home de dretes. Però, voleu un testimoni irrecusable de la meva respectuositat? La meva esposa, les meves filles, són catòliques practicants. Mai no han trobat en mí, ni el més petit obstacle.

—Moltes gràcies, senyor President. Podem fer públiques aquestes paraules?

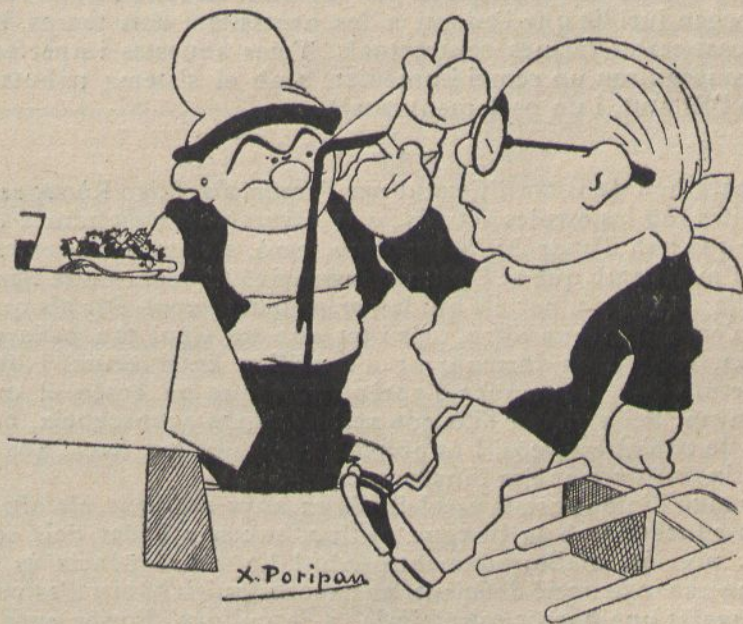
—Sí. Jo no en tinc dues de paraules. Ara, que posats en aquest erreny de sinceritat, afegiré que vul la primacia del poder civil, damunt del religiós i de tot altre, en es matèries que li són pròpies, i que estic determinat a vetllar per l'obrer i a crear escoles i universitats populars, en les quals pobres i rics, tots, rebin l'educació que

farà gran Catalunya. Una educació amb mètodes moderns, que prengui el nen des de la primera infantesa...

—Hi estem d'acord. Només amb dues condicions: que l'assistència a aquesta mena d'escoles sigui lliure, i que no les monopolitzin els cacics de la pedagogia.

El President no pogué respondre. Com un llamp, entrà al despatx el maçònic doctor Aiguader. Duia una carpeta negra i molts afers a tractar.

L'avi ens acomiadà, tot afable. I a peu dret, encara repetia: "El que he dit, ho compliré. Jo no tinc dues paraules".—JOSEP M. ARAGAY.

EL SENYOR AZAÑA, DURANT EL SEU DISCURS, SOFRÍ QUATRE DEFALLIMENTS

En Tòful: Ho veu, senyor Azaña, com la carn de capellà és de mal digerir?

L'Estatut i la Pagesia

Benhaurat vent de patriotisme el que ara bufa d'un termenal a l'altre de la terra, desvetllat per la votació de l'Estatut. Ell pot guarir les ferides obertes per la campanya electoral rescent. Ell pot agermanar la ciutat al camp amb aquells llaços d'intima convivència que, dins el món, converteix a tots en una Pàtria: Catalunya.

Per Catalunya, pagesos, heu de votar l'Estatut, puix la vostra dignitat de catalans, exigeix que gaudiu, si més no, d'una llibertat decorosa, consentània a un poble de major edat. Ell, un cop aconseguida, farà que siguem amos dels nostres destins, que ens dictem les lleis que més s'adiguin al nostre esperit, i serveixin als nostres interessos. Llavors arribarem a aquell pla d'igualtat de tracte de major a major. La nostra senyera que fins ara havia simbolitzat un clam de protesta significarà un emblema de sobirania. I dins el concert de les nacions que lluiten per l'avenç de la Humanitat, una altra nació s'arreglarà: Catalunya. I tots exultarem d'un legítim orgull.

Amb l'Estatut triomfant, la nostra aportació a l'erari públic, ens retornarà en forma de riquesa. Fins ara, part considerable dels tributs i contribucions, derivava cap a d'altres indrets peninsulars. Això palesament, constituïa una injustícia. Puix els pobles no són obligats a tributar per fer almoïna a d'altres. Si per cas, l'Humanitarisme cristià imposa a fer-se en part solidaris de les desgràcies d'un altre. Però no subvenir-los d'una faisó normativa.

Uns milions de més cada any, milions fills de les vostres suors i congoïxes, recauran a la nostra terra mateixa en diverses formes i maneres, que constituïran la vida més pròspera i agradosa, puix que la immunitzaran de molts riscos i faran més segurs i eficaços els vostres esforços. La sequera encara cada estiu usurpa a la nostra economia agrària milions en forma de neuliment, o caiguda prematura dels fruits, per manca d'un sistema de regatges. Uns altres milions se'n van en orris a l'esquer de malalties insecticides, com la cuca de l'oliva, per absència d'un guiatge entès combatiu, i falta de tenacitat en l'aplicació del mètode o per mediatització de personal tècnic, qui orientin el pagès. D'altres milions es deixen de guanyar per no industrialitzar mants productes agrícoles. D'altres, encara, per insuficiència de vies de comunicació que encareixen la producció dels factors ingredients, i l'extracció d'ells. Per la mateixa deficiència, el nostre sòl subterrani (sobretot la regió nord occidental) està per explotar. El nostre Dret, sense un òrgan jurídic que l'adopti a les necessitats dels temps, ha anquilosat certes formes contractuals. Totes aquestes imperfeccions conseguiran un remei immediat, amb el sistema tributari nou de l'Estatut, i un parlament català.

Encara heu de votar l'Estatut per l'amor als fills. Rònegues, inhòspites són les escoles actuals, que esveren els nois només de pensar que han d'anar-hi. Més encara, però, els provoca esverament el mitjà amb què se l'educa i instrueix. Aquest és una llengua bella i amorosa, per els qui la parlen nativament. Per als qui, però, n'enraonen una altra, atès i tot que no sigui tan bella ni amorosa, esdevé un instrument d'esterilitat intel·lectual i una eina torturadora. El menut no aprèn, puix que no entén el què li ensenyen. Per a copsar allò que amb el temps aconsegueix, necessita de triples esforços. I és obligat a complir una feina, abans d'estar instruït a manejar l'instrument.

Per això l'infant català assoleix als 12 anys allò que els altres infants educats amb la llengua nadiua, saben a l'edat dels set. Temps preciós, malhuradament perdut! La conseqüència és oi més que una instrucció deficient, no haver adquirit hàbits d'estudi: haver agafat una horror estrafolària, a la cultura. Potser encara les tortures de la instrucció d'una tal mena, l'han criat un noi rebel a la disciplina del pare, després d'haver estat rebel, per instint vital, a les imposicions del mestre. I ha crescut sempre amb una ànima trista. I un poble de ciutadans incultes, indisciplinats i tristos, serà sempre més un poble míser, mal avingut,

EL BE NEGRE: Si no fos per aquest gossot, que n'aniria de lluny!

i incapacitat per a ben administrar-se i per a ésser alguna cosa dins la Història.

I vós, pagès d'edat, després de l'aprovació de l'Estatut, podreu enraonar en català en tots els actes més solemnes de la vida. En l'atorgació dels capítols matrimonials: en la imprecació de la Justícia pública: en la consagració testamentària. Entendreu el que us diuen i cap imposició, sempre tirànica en uns casos així, posarà traves als vostres sentiments cordials.

Amb l'Estatut triomfant, esdevindrà de més faedora viabilitat el crèdit agrari, i amb ell tota una sàvia organització mutualista per a estructurar les assegurances socials. Penseu sols per un moment, com avui teniu la tranquil·litat de la família a l'encant, davant de qualsevol risc. Si quan aquest sorgeix compteu amb un estalvi, tot d'una se'n va, i amb ell les suors i privacions d'una munió d'anys. Es la sequera, la pedregada, l'incendi del bosc. Es el parteratge irregular de l'esposa que exigeix la intervenció del metge de ciutat. Es l'accident del treball qui priva el rendiment dels vostres braços durant uns mesos. Es la mort prematura del cap de casa, encara els fills petits. Es la pesta o l'accident que us furta els animals de llaurança. L'esperit cristià, viu dins la nostra tradició rural, s'ha enginyat mil formes per a subvenir tals necessitats. Però aquest mateix esperit de subveniment al proïsme, modernament pot donar el cent per u, estructurat en forma d'assegurança. L'Estatut seguidament facilitarà l'aplicació d'ella.

Doncs, diumenge, dia 2 d'agost, pagès, voteu l'Estatut. Que us trobeu lluny de poblat, o bé fora vila: que segueu, que ensulfateu, que plegueu els fruits, que sigueu a mercat, no us sentiu negligent. Voteu l'Estatut, i feu votar els tant-se-me'n-dóna. Tota la nostra pagesia, constituïda en host, ara no bellicosa, sinó pacífica, d'empeus, a votar l'Estatut.

Penseu que el dia 2 d'agost de l'any del Senyor 1931, una nova era s'obre dins la Història de Catalunya.

I tot anant a votar o al moment de depositar el vot dins l'urna, digueu amb el cor:

VISCA CATALUNYA, NOSTRA I LLIURE!!

ANGEL GRAU.

Ràdio

Lorés Codina i Roig

CROSLY

Trafalgar, 3.- Barcelona

Calamarsada

A Sevilla han estat empresonats uns centenars de revolucionaris. De resultes d'això, totes les cel·les resten ocupades i fins atapeïdes de personal indesitjable.

Sabem que la senyoreta Kent n'està molt preocupada. ¿Puuix com s'ho farà, per a reclutar un suficient nombre de maturrangues que converteixin l'ergàstula en una mena de paradís?...

Au, a cobrir-se de glòria ans no arribi el desencís; cerqui meuques, oh Victòria, que més tard la pàtria història transformi en belles hurs.

Molts dels diputats nous de trincà, especialment entre els joves, han demanat que se'ls facultés per a percebre llurs honoraris a la bestreta.

Es comprèn. Abans la majoria dels diputats eren burgesos: propietaris, aristòcrates, metges, advocats, enginyers... Ara gairebé tots són jornalers, fills del poble, sense cap altra professió que llur ofici: paletes, fusters, manyans, teixidors, pagesos... Altrament, bé s'ha de conèixer que per a molts la República significa un canvi de règim... alimentici.

Ja ho va dir el Poeta:

Noi, quan el poble perilla,
primer és el poble que l'ermilla;
quan el perill ha fugit,
primer és l'ermilla que el partit.

Tota la política espanyola gira entorn de dues grans figurasses, que són com els dos pols oposats de la faràndula bullanguera: el doctor Albiñana i el doctor Vallina.

Dos pols, dos extremistes, dos extrems. L'un acabdilla els monàrquics porfidiósos que havien adoptat la quincalla d'En Franco i les polaines d'En Giménez; l'altre comana els terribles comunistes que havien estat a sou d'En Martínez Anido i havien signat el pintoresc plebiscit organitzat pels esbirros d'En Primo de Rivera.

Tanmateix en ells es verifica també la dita que "els extrems es toquen". El doctor Vallina i el doctor Albiñana tenen llur punt de convergència en la professió de matusos.

L'Albiñana i En Vallina,
faran blana la farina.
En Vallina i l'Albiñana,
faran la farina blana.

Algun mal intencionat havia fet córrer que havien sorgit discrepàncies entre els homes de l'esquerra catalana i l'avi Macià.

El ciutadà Casanoves ha cuitat a desmentir-ho.

Nosaltres ja suposàvem a priori que es tractava d'un canard. (Prenguem a l'Aragai que refreni els nervis davant la llatinada). Què

fóra, en efecte, de l'esquerra sense En Macià? Prou saben ells que l'Avi és llur aglutinant i la sola raó de llur existència. Ja ho deia un dels prohoms:

I ara, què us penseu que bado?
Si un dia ens fuig Macià,
ai! l'esquerra es desfarà
més de pressa que un bolado.

Ens han assabentat que una certa Comissió havia desistit d'emprendre un viatge de propaganda "pro Estatut" a les illes Medes.

Ha fet santament, car s'exposava a predicar en desert. Hom sap, en efecte, que les dites illes són inhabitades; hi plana només l'espectre d'un ex-comandant que més tard va implantar a Espanya la llei de fugues.

Però ¿voleu dir que aquella Comissió,

d'una activitat eixorca,
no va confondre les Medes
amb les illes de Mallorca?

CALAMARS.

L'estudiant i la pubilla

—Oh donzella si em dèssiu un bocí d'aquest pa que teniu a la mà dreta, jo us diria l'amor que no te fi, jo us diria l'encís d'una amoreta,

Us donaria un tros del meu vestit, el meu talent, el nom, la meua vida; un sostre per dormir tota la nit, l'encís que té la joia mai finida.

Us cantaria seguit, belles cançons, us diria del temps de cada dia, seriem dos amics, dos infants, i un amor, un ritme, una alegria...

I si mai l'enemic volgués occir vostra vida, pura, immaculada, em tindríeu a mi per fer fugir tot estol de guerrers i gent armada!

I seria per vós, un guardià que us seguiria sempre, nit i dia... Ai, pubilla si em dèssiu aquest pa, amb ell em donaríeu l'alegria!

—Qui sou vós que tant m'afalagau, amb el ritme de vostra veu serena;

—Nosaltres no votarem l'Estatut!
—I qui sou vosaltres, macos?
—«Nosaltres... sols»!

digueu-m'ho prest donzell, de dolça veu clara com el brillar de lluna plena?

—Ai donzella: jo sóc un estudiant que cerca la pometa desmenjada i las de mil, malgrat estudiar tant, en lloc del món ingrat la so trobada!

—Ai estudiant, hauréu vós mala fi car no és Amor qui mena vostra vida: en vostre rostre s'hi veu quelcom mesquí que denota el costum de la mentida!

—No digueu pas donzella aquests mals [mots] que cauen en mon cor com una llosa, car jo he estat per vós en cent complots, per vós a qui volia per esposa...

—Es cert donzell que vós heveu lluitat?
—Es tan cert com la llum de lluna novat
—En premi, vós sereu fet diputat, car vostre amor sincer, l'ànima em robar

I l'estudiant aquell que era estudiant carbassejat anyada rera anyada diu que deixà l'escola per l'encant d'una vida més fresca i regalada,

car la donzella tenia un dot tan bó que li féu l'existència riallera...
—Qui pensa amb llibres de text, senyor [Doctor, si era inacabable ma carrera!]

I mala llengua diu saber del cert qui és l'estudiant, qui la minyona: l'un és el diputat Antoni Sbert i l'altra la ciutat de Barcelona!

KIKO.

quelcom comprensius i un dia varen cridar a les granotes i els varen dir:

—Mireu, ja estem tips de sentir-vos somicar; si vosaltres preteneu de tenir la terra que creieu que us pertany, nosaltres estem disposats a cedir-vos-la de bon grat a condició que la sabeu governar-la bé. Si ens doneu una tal garantia, nosaltres us donarem l'independència.

Podeu figurar-vos el goig que tingueren les granotes en sentir la nova. Es clar, com que tenien un bri d'amor patriòtic! I com que justament era un dia que feia una lluna plena que enamorava varen reunir-se per a deliberar la manera de governar se i assolir la independència promesa dels gripaus. Aviat hom veié que seria una mala qüestió: ningú no estava d'acord amb res d'allò que les més velles havien proposat; al contrari, com més cantaven menys s'entenien. Cada granota era d'un parer diferent, i la cosa hauria arribat a una vertadera batalla, si els gripaus que eren vius i la sabien molt llarga no s'haguessin presentat de cop i volta. Llur presència causà molt mala impressió, però pitjor fou per les granotes, quan varen sentir que el capítol dels gripaus els deia:

—Hem vist les vostres renyines i clarament comprenem que mai no us sabreu governar. Mereixeu ésser les nostres esclaves, i esclaves nostres sereu!...

Caldria que tots els catalans meditéssim aquesta faula. Precisament estem en el temps en què nosaltres hem de dir també si en sabrem de governar-nos. Cal que deixem partidismes i personalismes i pensem tan sols en Catalunya, la nostra Mare, la nostra Terra, la nostra Pàtria.

Catalans, votem i fem votar l'Estatut! Ara és l'hora d'ésser catalans! Cal que tots pensem amb els gripaus que esperen de la nostra desunió per a treure'n bon profit!

Aquell qui no voti l'Estatut afirmativament, no mereix ostentar mai més el nom gloriós de català!

PETRITXOL.

Gripaus i granotes

Diu que quan les bèsties parlaven, en un recó de riu hi havien fet llur casa una família de granotes d'aquelles que portaven sabre i entonaven cançons de la terra amb la seva incomparable veu. Aquelles granotes estaven en el millor dels mons, vivien una vida tranquil·la i reposada; semblava talment que haguessin llegit allò de «lejos del mundanal ruido» i ho practiquessin a ultrança.

Però les coses bones, en aquest món, duren tan poc que quasi ni val la pena de fer-ne cas. Les granotes aviat veieren pertorbada la seva independència: un estol de gripaus més ganduls que el jeure i més pedants que la mateixa pedanteria,

varen entrar dins de llur territori i varen apoderar-se'n de la manera més ignominiosa. Es clar que les bones granotes varen somicar, varen plorar, i àdhuc varen protestar, però no els valgué de res. Els gripaus manaven i el que ells deien s'havia de fer i prou.

Realment el cas de les granotes era un cas desesperat, i potser mai no hauria estat resolt si no s'hagués presentat aquell esdeveniment imprevist, que en forma de temporal, mudà quelcom la direcció del riu, i féu que tots els animals de les vores haguessin de campar-se-la de la millor manera que podessin. Els gripaus varen tornar-se

L'article 30 de l'Estatut

OPINIÓ D'UN IL·LUSTRE MORALISTA MADRILENY

Tement que pogués obcecar-nos el patriotisme, havem demanat a un il·lustre moralista madrileny, les obres del qual són autoritat, la seva opinió sobre si els catòlics podíem votar l'article 30 de l'Estatut de Catalunya. Heus aquí, traduïda literalment, la resposta que ens ha tramesa:

"Segons l'article 30, el Govern de la Generalitat es compromet a garantir, a tots els ciutadans de Catalunya, la llibertat de creences i de consciència." Són les seves paraules. No diu cap cosa més, però tampoc no diu menys.

Doncs, bé: la llibertat de consciència, única que ens és promesa formalment, equival, amb tota propietat, al principi de no coacció religiosa. El Govern de la Generalitat, per aquest principi, renuncia a violentar les consciències dels seus súbdits, en qualsevol direcció religiosa. Més encara; es compromet a impedir tota coacció, vingui d'on vingui.

Tal és la interpretació òbvia i natural de l'article 30, i aquesta llibertat de consciència en cap manera no pugna amb la doctrina de l'Església catòlica. Per tant, els catòlics poden votar l'Estatut.

No negarem pas que el susdit article pogués ésser aplicat en sentit reprovable. Però tampoc no pot ésser negada l'objectivitat de la interpretació que proposem, i noteu que l'article no parla de llibertat de cultes, ans de llibertat en el fur intern. Noteu, encara, que en virtut del principi esmentat, hom no podrà restringir el dret dels religiosos ni decretar-ne l'expulsió. I callem altres conseqüències que podríem deduir-ne, i que obligarien el Govern a deixar la qüestió religiosa, talment com està en la Constitució del 76, interpretada, per cert, segons l'exègesi restricta que del famós article 11 promulgà Cánovas.

Existeix el perill—com s'esdevingué amb l'article 11—que governants dolents ho interpretin malament. Però això, només prova com cal que, els catòlics no ens desentenguem, en política, de mesurar el catolicisme d'aquells que triem per a governar-nos.

Altrament, la fórmula escollida per l'Estatut és d'una habilitat suma a causa de les seves parencies d'extremisme, aptes a apaivagar el tràngol anticlerical aixecar per la revolució. I no convé pas de menysprear un tal avantatge en els temps que correm, que feien témer màxims desastres. No votant, no solament no impedíem l'aprovació de l'article, sinó que portàrem l'esperit agressiu anticlerical a un perillós grau d'exacerbació, de conseqüències incalculables.

Afegim, encara, la improbabilitat que la Constitució Espanyola sigui millor per als catòlics que l'Estatut,

i no oblidem que serà molt més difícil d'obtenir diputats bons en el conjunt de tot Espanya que dins de Catalunya.

Posats en aquest dilema, diríem que els catòlics catalans no solament poden, sinó que en els moments actuals potser deuen votar l'Estatut.

La setmana política

El duel Maura-Franco ha finit d'una manera ben poc honorable per l'ex-gloriós aviador. Ni tan sols sabé tenir en la seva desfeta la dignitat de demostrar que era mogut per alguna alta idealitat.

Es de doldre que el primer home fracassat al Congrés pertanyi precisament a l'Esquerra Catalana. I fóra més de doldre encara que el fracàs fos de tota l'Esquerra—no pas en la qüestió de l'Estatut—com veus que comencen de córrer deixen preveure.

El decret de defensa de la República, arreu ben vist, provocà unes declaracions d'En Macià, declaracions molt comentades, mig desmentides pels diputats catalans, però que han tingut la virtut de crear un ambient de perplexitat general envers els homes que representen Catalunya. Han contribuït també a aclarir un joc electoral no massa net, i explicar coses que molta de gent no s'explicava.

Sembla que s'imposa a la Cambra l'opinió favorable a la continuació de l'actual Govern sota la presidència de Lerroux, i posant a l'Alcalà Zamora President de la República. Tanmateix els diaris comencen de proclamar els fracassos de dos ministres: Prieto per la desastrosa política monetària, el contracte de petroli russos, etc., i Lerroux per la repulsa dels ambaixadors a França, Alemanya, Vaticà, Itàlia, etc.

Unamuno ha parlat al Congrés per dir una gran veritat: que el poble fa els seus cacics, i que avui n'atterra un per enlairar-ne un altre. Que se'n recordin els partits que tant s'enorgulleixen pel seu triomf rescent.

Maura s'ha separat de la dreta liberal republicana amb ocasió d'un acte d'indisciplina d'alguns components del partit.

S'ha parlat molt aquests dies de si l'Ossorio i Gallardo deixava la

seva posició de «monárquico sin rey» i acapdillava un grup de demòcrates cristians. L'Ossorio i Gallardo ho ha desmentit i ens dol pregonament que un home de tan alta qualitat no usi de la seva influència ben poderosa per orientar un xic, bona part de les dretes actuals, esmaperdudes.

La vaga de telèfons sembla perduda pels obrers. Però no és pas un afer a oblidar. En l'obra que les Corts revisaran, cal que es situï, en primera línia, la de la Telefònica. En parlarem d'aquest afer, i d'altres semblants, en el número que ve.

A. PALACÍN.

Carnet de l'estranger

Es innegable la desil·lusió produïda a tot el món pels resultats de la Conferència de Londres, en la qual no s'ha pogut arribar a un resultat pràctic degut a la política d'intransigència per part de França.

La conclusió de renovar els crèdits a Alemanya, a curt termini, no és, ni de bon tros, suficient per recobrar el desequilibri econòmic d'aquell país, que tan directament afecta als altres de l'Europa central.

Tanmateix, hom creu que una tal conclusió donarà temps suficient per arribar a un arranament definitiu.

En el memoràndum que el Govern francès ha dirigit a les altres nacions

per a la pròxima Conferència del desarmament, es puntualitza que els armaments de les nacions, han d'ésser proporcionats a les respectives situacions geogràfiques i dominis colonials. Si bé fa constar també la relació que existeix entre la seguretat nacional i la solidaritat internacional i diu que són quimèriques les proposicions alemanyes i italianes de descendir a una igualtat d'armaments en grau ínfim.

Mentre s'agregen les relacions de la U. R. S. S. amb Polònia, degut a la campanya anticomunista de la premsa polonesa; sembla que Moscou prepara amb França un tractat de no agressió.

La dictadura del general Uriburu, s'aprofita d'uns moments de mal-estar a l'Argentina, i enderroca el poder constitucional d'Irigoyen; ara ha prohibit que els candidats irigoienistes prenguin part en les pròximes eleccions.

Per altra banda, el dictador ha autoritzat el general Bruce per tal de proclamar l'estat de guerra a les províncies de Corrientes, Santa Fe, Entre Rios i missions del Chaco.

A Xile continuen els disturbis. Sembla que Ibáñez tampoc no és persona grata als estudiants i als obrers. L'expresident, doctor Alessandri, ha publicat una lletra als diaris de Buenos Aires en la qual culpa el senyor Ibáñez del malestar del país.

JOAN RUNENT.

IMP. ALTÉS. — BARCELONA. — 11121

No es preocupi:
Els cabells blancs poden
dissimular-se ben fàcilment.
No ho endevinarà ningú.
N'hi ha prou amb unes
quantas friccions del nou
producte científic, que s'aplica
com una loció. És
inofensiu; no taca ni irrita.
El seu perfum és d'allò
més agradable.

BELLTON
CONSERVA SEMPRE JOVE
DE VENDA EN
PERFUMERIES I DROGUERIES

10+

05/46711 Bar